

NIEUWE GEVANGENEN

't Was houtverkoop geweeft nabij Staden, een dorp een tweetal uren gaans van Roeselare. De notaris had de kopers verzocht hem te volgen naar de herberg « Het Stampkot », waar hij hun zaken zou afdoen. De ambtenaar zette zich aan een tafeltje in de hoek, deed zich schrijfgereedschap brengen en riep beurtelings de kopers bij zich om hun borgen te onderzoeken.

't Was druk in de herberg. De verkoping had veel volk gelokt. In de andere hoek zaten drie welgeklede vreemdelingen, die ieders aandacht gaande maakten.

— Kent ge ze? vroeg bakker Peeters aan de landbouwer Claey's.

— Neen, antwoordde deze. Ze zijn zeker naar de verkoping gekomen.

— Maar ze hebben niet gekocht, sprak een derde. Misschien stond het hout hen niet aan.

— Er was veel slecht bij ook, merkte bakker Peeters op.

— Mijn broer, die bij mij inwoont, zei pachter Claey's, is naar Lichtervelde, naar een bruiloft bij een kennis van hem. 't Speet hem, dat hij de verkoping niet kon bijwonen, want hij doet nogal handel in hout. Hij vroeg mij, of ik voor hem eens wilde zien maar ik heb niet durven kopen. 't Beviel mij niet.

— Toch was er veel goed bij, beweerde een der aanwezigen. Ge zult toch niet zeggen, dat er iets af te dingen was op die eiken?

— Neen, neen, haastte Claey's zich te zeggen, maar andere kopen waren hun prijs niet waard.

— Och, men durft tegenwoordig niet veel zaken te doen, viel nu een derde in. Kopen is gemakkelijk, maar verkopen.... De mensen hebben geen geld.

— De Fransen hebben alles weggehaald, riep Claey's uit.

— Maar u hebben ze nog veel gelaten, merkte de bakker lachend op. Ge zijt gelukkig geweest, weinig last van Fransen en geen bezoek van Bakelandt.

— Men hoort weinig meer van de roverkapitein, merkte een uit het gezelschap op.

— Men zegt dat de bende niet meer bestaat. Toch gebeuren er nog aanslagen.

— Maar niet meer zulke als verleden jaar.

— En nabij Pittem dan?

— Dat is al bijna een jaar geleden. Ge wilt zeggen, de moord op Catharina De Smet. Dat gebeurde kort na Nieuwjaar en nu is het jaar bijna ten einde.

— Wel, te beter. 't werd tijd, dat de bende uiteengejaagd werd.

— Maar 't gerecht heeft de rovers nog niet.

— Twee of drie.

Plotseling ontstond er een ongewone beweging. Een der vreemdelingen bezat een kunstig gedraaide stok. De groeven waren niet door een behendige ambachtsman gemaakt, neen, de stok was aldus gegroeid. De eigenaar had hem aan

het snoer op de leuning van de stoel gehangen. Jantje van de bakker had hem in 't oog gekregen. Aanstonds was hij er naar toe gelopen, om de vinger langs die draaiingen te doen glijden en te onderzoeken hoe het kwam, dat ze altijd maar voort liepen van boven tot beneden. Ten laatste verveelde hem dit spel. De kleine nam de stok en wist niets beters te doen, dan er een hondje mede te plagen, dat onder de tafel zat.

Het beestje werd kwaad, zette zijn scherpe tanden in het hout en beet er in, zodat de stok de sporen vertoonde. De vreemdeling wendde zich om en zag, wat 's bakkers zoontje met zijn eigendom uitvoerde. Snel greep hij de stok.

— Wat het uwe niet is moet ge gerust laten ! mompelde hij toornig. Zie, vervolgde hij tot de bakker, hoe mijn stok geschonden is.

Hij liet de beten zien.

— Hier, Jantje, gebod de vader. Ge moogt nooit meer mee gaan, ge kunt u niet wel gedragen. Zet u op deze stoel en let op, dat ge u niet meer verroert.

— Ge zoudt veel beter doen uw jong bij te houden.

— 'k Zeg niet neen, maar ik kan hem toch niet aan mijn been binden.

— Dat is zo, maar als men een jonge deugniet bezit zou men hem toch in het oog moeten houden.

— Een jonge deugniet ! riep de vader gestoord, knapen zijn wat bemoeial-achtig zonder daarom deugnieten te zijn. Jantje is een fatsoenlijk jongetje en er is nooit iets op zijn gedrag te zeggen geweest.

— En mijn stok dan ?

— Het is erg jammer. Ik beken het, maar daarom is Jantje nog geen deugniet.

De vreemdeling zag dat de vader kwaad werd en hij wilde geen opstootje verwekken en trachtte thans zijn hard woord wat te verzoeten.

— Ik meende het ook zo niet, zegde hij. Deugniet is een hard woord en gaarne wil ik bekennen dat ik er een gedeelte schuld aan heb. Zo ik u zegde uw jongetje in 't oog te houden dan moest ik ook mijn stok daar niet te zwieren hangen.

De bakker stak zijn hand uit.

— Excuseer, zegde hij. Ik zie dat ik met een deftig man te doen heb. Ik betreur dat ik ook wat oplopend was.

De vreemdeling drukte hem de hand.

— Akkoord ! zeide hij.

En vriendelijk vroeg hij :

— Mag ik u een pintje aanbieden ?

De bakker deed met zijn pint bescheid en de vrede was hersteld.

Middernacht had reeds geslagen op de toren van Lichtervelde, toen twee mannen deze gemeente verlieten op de weg die naar de steenweg van Roeselare voerde.

Een van hen was de broeder van Adriaan Claeys, de landbouwer, die we in de herberg « Het Stampkot » met bakker Peeters hoorden spreken. En zoals we reeds weten, kwam hij van een bruiloft. Zijn makker, die ook het trouwfeest mede gevierd had, woonde nabij Gits op een kleine pachthoeve.

Beiden waren tamelijk opgewonden door bier en wijn. Doch de koele nachtlucht streek verfrissend langs hun slapen en 't scheen, dat de kwade dampen der geestrijke dranken stilaan verdwenen.

Gezellig babbelend trok het tweetal verder in de richting van Gits.

Een einde voorbij deze gemeente nam Lappers afscheid. Claey's stapte dus alleen door en 't duurde nog geruime tijd, alvorens hij aan de hoeve van zijn broeder kwam. Hij sprong over het hekken der wei, begaf zich dan door de boomgaard naar het huis. Hij klopte aan de achterdeur. Geen antwoord.

— Ze slapen vast, mompelde de broeder van de boer. En ik heb toch geen lust om hier nog lang te staan. Hij herhaalde zijn geklop, maar met geen beter gevolg.

— Ik zal eens aan de voordeur proberen, dacht de man. Hij ging dus rond het huis. Maar wat schrok hij!

— Bij alle heiligen! riep hij ontsteld, de voordeur ligt omver. Dieven, moordenaars!

Alles bleef stil.

Sidderend over al zijn leden, luisterde Claey's of hij daarbinnen gerucht vernam.

— Ze zijn weg, mompelde Claey's. Ach, wat zal ik zien. Ik durf bijna niet in huis gaan.

Toch sloop hij door de gang en kwam in de keuken. 't Was pikdonker.

— Slaapt ge? waagde hij eindelijk te roepen, want daar op de voute stond het bed der echtelingen. Guido, de knecht, sliep in de stal.

— Ik zal Guido roepen, dacht Claey's. Hij begaf zich haastig naar de stal en schreeuwde luid:

— Guido!

Geen antwoord.

— Guido, Guido, zijt ge daar niet?

Geen taal of teken.

— Maar wat is er dan gebeurd? riep Claey's radeloos uit.

Meer mensen woonden er op de hoeve niet.

Angstig liep de man rond. Weer trok hij in huis. Hij ging naar de schoorsteen, om onder de as het vuur op te rakelen. Met een haak legde hij enige nog glimmende kooltjes bloot. Dan wierp hij er hout op en weldra vlamde dit.

— Ach God! gilte Claey's en als waanzinnig snelde hij naar buiten, tierende:

— Moord, moord!

Bij het schijnsel van het vuur had hij in de schouw een man zien hangen. Schreeuwende liep de verschrokken broeder voor de woning.

— Dat is zeker Adriaan! riep hij. Hij sidderde. Maar hij moest weer naar binnen, misschien leefde de gehangene nog. Claey's snelde naar de haard, schopte het vlammend hout weg, op gevaar af van brand te stichten, sneed de ongelukkige af en trok hem met grote moeite naar het midden van de vloer.

Weer slaakte hij een luide gil. Ja, 't was zijn broeder. En wat zag hij er akelig uit, purperrood, 't gelaat verwrongen. 't Lichaam was reeds stijf. Adriaan Claey's was een lijk.

— Mathilde! riep de broeder van de vermoorde, en hij trok de deur der voute open. Maar de boerin gaf geen antwoord.

BAKELANDT

HERR OTTO

— Ook vermoord! kreet Claey's, toen hij, bij het klare schijnsel van het vlammeende hout, een lichaam op de vloer uitgestrekt zag. Met een wilde kreet rende hij de woning uit.

Naar de stal durfde hij niet meer gaan. Gewis lag Guido ook vermoord.

Een boogschuit van de hoeve stond een huisje, bewoond door Bal, de werkmán, die in dienst stond van Claey's. De broeder liep er naar toe. Hij bonsde op de deur en riep:

— Bal, sta op. Bal, er is een moord gebeurd. Uw baas en bazin zijn dood. Daarbinnen kwam gerucht.

— Wie is daar? klonk een stem.

— Ik ben het, Miel Claey's, de broeder van de boer. Haast u, kom, er is een moord gebeurd.

De deur vloog open.

— Een moord? kreet de werkmán.

— Ja, mijn broeder en zijn vrouw liggen dood, en Guido misschien ook wel. Bal begon nu ook te klagen en te jammeren.

— Vrouw! riep hij, Adriaantje Claey's en zijn vrouw zijn vermoord in hun huis.

— Kom met mij mee, zei Claey's.

— Seffens. 'k Zal mij wat kleden.

— Intussen zal ik de andere geburen ook roepen.

Op enige afstand stond een tweewoonst. Het duurde niet lang of vier, vijf geburen gingen met de broeder van de landbouwer naar de hofstede.

Men ontstak licht en stelde een nauwkeurig onderzoek in. Daar lag nu de boer, vreselijk om te zien. Hij was gestikt, zoals de purperrode kleur van zijn gelaat en de verwrongen trekken bewezen. De rovers hadden hem opgehangen aan de haak in de schoorsteen. De bazin lag dood naast haar bed. Aan het hoofd droeg zij een diepe wonde. Waarschijnlijk was ze met een zwaar voorwerp geslagen.

Anderen liepen naar de stal. Gelukkig, Guido leefde nog. Wel vond men hem bezwijmd en gebonden aan handen en voeten, maar spoedig keerde hij tot het bewustzijn terug.

De arme jongeling wist niets anders te vertellen, dan dat twee mannen hem in de slaap overvallen, met een mes bedreigd en eindelijk aan handen en voeten gebonden hadden. Van angst moet hij buiten kennis geraakt zijn. Nu nog bij de herinnering aan het gebeurde rilde hij van schrik. Guido brak in tranen uit, toen hij de vreselijke dood van zijn meester en zijn meesteres vernam.

In de woning waren alle kasten en koffers opengebroken. Alles bewees, dat men hier weer met een misdáad van stoutmoedige en wrede rovers te doen had. Met een siddering fluisterde men de naam: Bakelandt.

Bakker Peeters stond zeer vroeg op. Immers hij moest de oven heten, om straks het brood te bakken. Nog half slaperig stak hij de achterdeur open om hout te halen. Hij ging naar de tas en nam een bos.

— Er is al vroeg volk op de baan, mompelde hij, toen hij twee mannen zag

naderen. En ginds lopen er nog. Bij mijn ziel, dat is de meier van Staden! Zou er wat gebeurd zijn?

Het tweetal naderde. Inderdaad, het was de meier met Bal, de werkman, die zich naar de plaats der misdaad begaven.

— Toch geen ongeluk? riep Peeters verschrikt.

— Weet ge 't nog niet? Adriaantje Claeys en zijn vrouw zijn wreed vermoord!

Van schrik liet de bakker de takkenbos vallen. Hij sprong in huis en vertelde het ontzettend nieuws aan zijn echtgenote, die jammerend de armen in de lucht wierp. Jantje, het zoontje, werd van al dit gerucht wakker en sprong uit zijn bed.

— Ik ga er naar toe, besloot Peeters er kome van wat er wil. Gister nog zat ik met Claeys te spreken in « Het Stampkot » en nu is de ongelukkige al dood. Zeker Bakelandt en zijn bende! 't Schreit de hemel om wraak, zoals het heden in ons land toegaat.

De bakker vertrok naar de hofstede. Plotseling hoorde hij roepen.

— Vader! riep Jan, die hem gevolgd was. Mag ik mee?

— Kinderen mogen geen doden zien. Ge zoudt er van dromen, mijn manneke.

— Maar ik zal niet in huis gaan, vader, doch buiten blijven.

— Kom dan maar.

De bakker kwam kort na de meier op de hoeve aan. Er was reeds veel volk, want het nieuws had zich snel verspreid. De magistraat verbood de menigte in huis te komen, tot zijn onderzoek geheel afgelopen was. Peeters zag eens in de rondte, nieuwsgierig of hij geen sporen bemerkte; zijn zoontje volgde hem. Opeens vond de jongen een voorwerp in 't gras. 't Was een stok. De knaap bekeek hem aandachtig.

— Vader! riep hij, hier ligt de stok van gisteren.

— Welke stok? vroeg de bakker.

— Wel, die van de vreemdeling in de herberg. Zie maar eens met al die draaiingen. Hier staat de beet van de hond nog.

Peeters herinnerde zich alles. Onwillekeurig sprong hij snel naar de stok toe. Daar in het gras lag een voorwerp, dat tot de ontdekking der daders leiden kon. Hij nam de stok op en begaf zich naar de woning.

Juist kwam de meier naar buiten. De bakker begaf zich tot hem en zei:

— Deze stok lag daar in de boomgaard. En ik weet zeker, dat hij aan een heer behoort die gisteren noen in « Het Stampkot » zat.

Peeters vertelde alles wat er voorgevallen was, dat zijn zoontje met de stok gespeeld had, er de hond mee plaagde en hoe het dier zijn tanden in het hout zette.

— En hier ziet ge duidelijk de beet, vervolgde hij.

— En niemand weet, wie die vreemdeling was? vroeg de meier.

— Ze waren gedrieën, hernam Peeters.

— Ze zagen er welgestelde lieden uit.

— Natuurlijk zullen de rovers zich vermomd hebben. Als we nu maar op 't spoor dier gasten konden komen. Maar ze zullen al ver van hier zijn.

— Een van hen heb ik meer gezien, sprak een omstaander. Maar wanneer of waar, kan ik met de beste wil niet zeggen.

— En mij ook kwam een van het drietal bekend voor, bracht een tweede in 't midden.

— Daarmee zijn we maar weinig vooruit, hernam de meier. In alle geval neem ik die stok mee. Ik zal boodschappers zenden naar de omliggende dorpen, om mijn ambtgenoten te verzoeken wel op de drie gasten te letten. Kunt ge me zeggen hoe ze gekleed waren?

Men gaf nu zoveel mogelijk persoonsbeschrijving der verdachten op. De magistraat tekende alles nauwkeurig aan. Dan beval hij alles op de hoeve te laten zoals 't was, in afwachting van de komst van 't gerecht uit Roeselare, dat hij ontbieden liet.

De meier keerde naar Staden terug. Hij vond 't gehele dorp in rep en roer. Men had de moordenaar van Adriaantje Claeys.

Voor de herberg « Het Zoete Zetje » had men een man gevonden, die daar lag te slapen en de hoed van de vermoorde op het hoofd droeg. Ruw werd de sukkelaar door enige dorpelingen voor de meier gesleept. Hij zwoer dat hij onschuldig was en niets van de moord af wist.

— Vertel mij zonder omwegen, hoe ge aan die hoed geraakt zijt! vroeg de meier ongeduldig. 't Is toch de uwe niet!

— Neen, neen, maar ze hebben hem mij op mijn kop gezet.

— Wie en waar?

— Drie kerels, ik ken ze niet. Ik was gisteravond wat lang in de herberg blijven plakken. Dat kan ieder zo al eens gebeuren. Het liep al naar middernacht, toen ik huiswaarts ging. 'k Moet bekennen, dat ik niet geheel nuchter was, maar dronken, dat nu juist ook niet. Maar, ja, 't kan ieder...

— Een beetje rapper! onderbrak de meier.

— Nu, toen ik dan een eindje voorbij Claeys' hof was, kwamen drie kerels mij achterop. Ik zei nog vriendelijk: een goede avond. Maar ze pakten mij vast al lachende, gaven mij wat slagen en drukten me toen een hoed over mijn ogen.

— Ge weet niet, hoe die mannen er uit zagen?

— O, neen, 't was pikdonker. En 'k verschoot zo en dan die hoed over mijn ogen; 'k sukkelde tot op 't dorp, maar of 't nu van al dat bier of van 't verschieten is, ik weet het niet, in alle geval 'k was zo moe, dat ik niet meer voort kon. Ik zette mij en ik moet dan in slaap geraakt zijn.

— En hebt ge niet gehoord, wat de mensen met elkander bespraken? vroeg de meier.

— Neen. Alleen zei er een tot een ander: Sander. Ik heb die naam meermalen gehoord, zodat ik zeker ben dat een der schelmen Sander heet.

— Dan weten we weer een bijzonderheid meer, hernam de meier. Zie man, ik geloof, dat ge onschuldig zijt. Maar ge moet toch nog hier blijven, tot het gerecht uit de stad komt.

— Ja, maar ik ben geen moordenaar, kreet de man angstig.

— Dat weet ik wel. Ge moet niet vrezen, dat men u zal aanhouden. 't Is alleen maar om die zelfde verklaring voor het gerecht te herhalen, dat ik u hier houd.

Enige uren verliepen alvorens 't gerecht verscheen. Staden stond overhoop. De herbergen zaten overal vol, juist als op een Zondag. Ieder had de mond vol

BAKELANDT

OPERATIE JUPITER

over de ongelukkige boer en zijn vrouw, over de vreemdelingen en hun stok, over de dronkaard en zijn hoed.

— Ik durf er wel 10 kronen om te verwedden dat een dier gasten Bakelandt was! riep een dikke boer met overtuiging.

— En ik ben zeker een dier vreemdelingen te kennen, zei nu een derde. 'k Was gisteren in « Het Stampkot » Ik heb die gasten gezien.

— Wat zegt ge? klonk het.

— En wie was hij? vroeg men van alle kanten.

— Een zekere Daneel, een Stadenaar.

— Een Stadenaar! herhaalde men.

— Ja, maar hij heeft al lang ons dorp verlaten. Hij is naar Passendale vertrokken. Doch als ik iemand gezien heb, vergeet ik hem niet gauw.

— Dat moet ge aan de meier vertellen, riep een der omstaanders.

— Ik dank u hartelijk, 'k zou nog liever...

— En waarom niet?

— Ik moei me niet met andermans zaken en bijzonder niet met die der rovers. Zoudt gij hun wraak niet vrezen?

Een der aanwezigen verliet snel de herberg, om 't gewichtige nieuws, dat iemand de vreemdelingen kende, aan de overheid te melden. Weldra werd de boer bij de meier ontboden.

Bevend ging hij er heen. O, wat verwenste hij zijn openhartigheid! Waarom had hij niet gezwegen, waarom alles zeggen, wat men weet?

— En gij kent die vreemdelingen? vroeg de meier, driftig.

— Wel neen, antwoordde de boer. Hoe zou ik hen kennen?

— Misleidt gij ons? zei de meier tot de boodschapper.

— Ik kan getuigen roepen, die met mij zullen volhouden, dat hij gezegd heeft een der gasten te kennen.

— 't Was een bloot vermoeden! hernam de boer. Ik ben het niet zeker.

— Ha, ik begrijp u, viel nu een der leden van het gerecht in. Ge vreest de wraak der rovers. Maar in naam der wet gebied ik u te spreken, anders houden wij u voor een medeplichtige. Hoe kunnen wij de bandieten opsporen, zo gij ons niet helpen wilt. Spreek dus en zegt alles wat ge van die drie vreemdelingen weet.

— Welnu, ik meen een der gasten te kennen. Als ik niet mis ben, heet hij Daneel. Vroeger woonde hij te Staden. Maar hij vertrok naar Passendale.

— En was zijn voornaam misschien Sander? vroeg de meier.

— Juist! riep de boer uit. Sander Daneel, een schoenlapper, maar die hier zijn brood niet winnen kon.

— Wij weten reeds veel, zei de overste van het gerecht, de handen wrijvende. 'k Geloof dat we ditmaal een slag zullen slaan.

— En zo Bakealndt zelf er eens bij ware! sprak de meier. Zolang we die niet hebben, zal het roven en moorden voortduren.

— Hebben we er een of twee, de anderen zullen volgen. Laten we nu eens overleggen, wat we doen moeten.

— 't Is goed, zei de meier tot de boer. Ge moogt gaan.

En tot de anderen vervolgde hij:

— Willen we die sukkelaar ook loslaten?

— Zeker, hij is onschuldig, antwoordde de rechter, maar wat nu?

— Ik acht het de beste weg, een vertrouwd man naar Passendale te zenden om inlichtingen aangaande Daneel, sprak de meier. Mijn knecht zou die taak uitnemend verrichten.

Aldus werd gedaan. En enige uren later kwam de afgezant terug met de boodschap, dat die zogenaamde Daneel slecht bekend stond in Passendale.

Hij bezat er een kleine hut, maar was meestal afwezig. Hij verkeerde met allerlei slecht volk, ofschoon men hem nooit van iets betrappen kon. Men vertelde echter, dat hij 's nachts dikwijls op de baan was.

— En zulke mensen laat men ongestoord lopen, zei de meier op verstoorde toon.

— Wat wilt ge? sprak de overste van het gerecht. Voor aanhoudingen moet men toch bewijzen hebben. Maar nu zijn we op een goed spoor. Zo we maar voorzichtig te werk gaan!

Men overlegde nu de plannen, om de schelm in het net te krijgen.

..

't Was omstreeks acht uur. Een bende soldaten naderde stillekens de kleine woning, die men aan de knecht van de meier voor die van Daneel aangewezen had.

De overste sloop behoedzaam naar de hut. Door de enige ruit zag hij daar een lichtje pinken. Ook hoorde hij een stem en het gerammel van geld. Soms spraken er drie of vier tegelijk en 't scheen dan, alsof men twistte.

De overste keerde naar zijn mannen terug en sprak :

— Ze zijn binnen en moeten dus in onze handen vallen. Maar opgepast! Houdt u gereed voor een geducht gevecht, want ik voorzie hevige weerstand, spaart uw wapens niet. We moeten ze dood of levend hebben. En vooruit nu, zonder gerucht, opdat wij hen overvallen!

Men hield de zwaarden en pistolen in de hand. De gerechtsdienaars omringden nu de hut. Juist klonken daarbinnen vloeken en verwensingen. De rovers hadden ongetwijfeld onenigheid. 't Was 't gepaste ogenblik, om hen te vangen

— Valt aan! fluisterde de overste.

Met een harde bons viel de deur in. De krijgslieden sprongen in de hut. Daneel, want hij was een der aanwezigen, trok bliksemsnel zijn mes. Maar toen hij 't ontblote zwaard zag, schrikte hij terug.

Er waren vier personen in de hut : behalve Daneel nog twee mannen en een jonge vrouw. Deze laatste drie vielen de gerechtsdienaars gemakkelijk in handen. Weldra lagen ze gekneveld op de vloer. Maar Daneel zou meer spel leveren. Hij stond daar achter een tafel, de geduchte handlanger van Bakelandt, maar die nu op zijn eigen wilde werken.

— De eerste die mij nadert, stoot ik neer! tierde de booswicht met een geweldige vloek. Ik laat me niet als een hond doodslaan.

Een der krijgslieden drong vooruit, maar gezwind sprong Daneel naar hem toe en eer de soldaat zich verdedigen kon, ontving hij zulk een felle stoot, dat hij gewond achterover tuimelde. Een andere soldaat trok zijn pistool en riep :

— Geef u over of ik vuur!

Daneel sprong opzij en de kogel trof de muur. Doch een derde was behoedzaam langs de muur gekropen en rukte nu de bandiet omver. Thans sprongen de anderen toe en 't duurde niet lang, of ook deze schelm lag gebonden bij zijn trawanten. Wel ging hij geweldig tekeer, zich zelven en de gerechtsdienaren verwersend, maar Vlaanderen was ook van deze moordenaar voor goed bevrijd.

De bandieten werden vlug onderhoord.

Niemand hunner sprak echter.

— Is er iemand van u die Bakelandt heet? vroeg de overste.

Een spottend gelach beantwoordde deze vraag.

— Ge wilt dus niet antwoorden!

— Zoek hem! klonk een barse stem.

De overste liet zich niet afsnauwen en hernam:

— Wie uwer is Bakelandt?

Er werden een paar lieden der streek binnen geroepen.

— Kent gij Bakelandt? vroeg de overste.

— Van ziens of ten naastenbij.

— Trekt iemand dezer boeven op hem?

Zij bekeken aandachtig een voor een de bandieten.

Toen schudden zij het hoofd.

— Neen. Wij herkennen hem niet.

— Zijt ge misschien bang?

— Neen, wij zijn niet bang. Maar hij is er toch niet bij.

— Wie is deze woesteling? Kent ge hem?

En hij wees op Daneel.

— Ho, ja! riepen beiden te gelijk, dat is Sander Daneel.

— Dus niet Bakelandt?

— Neen.

— En deze?

— We kennen hem niet.

— Bakelandt kan het niet zijn, mompelde de overste, want deze kerel zou nog wat anders te werk zijn gegaan dan Sander Daneel. Nu onze vangst is goed en wij zullen met deze kerels wel aan de andere geraken.

En zich tot een ander wendend vroeg hij:

— Waar is Bakelandt?

Sander antwoordde echter niet.

— Spreek.

De moordenaar haalde woest de schouders op.

— Ik zal u wel doen spreken, kerel! hervatte de overste. Het steekt op geen dag.

Nu antwoordde Daneel.

— Dat ik wist waar Bakelandt is dan zou ik het u niet verzwijgen. Ik haat mijn oude kapitein.

— Zo, zo, uw bende was dus gesplitst?

— Ja.

— Sinds hoelang?

Daneel zweeg.

— Spreek.

HEC LEEMANS

(8)

BAKELANDT

De nacht
van de wolf

Illustratie: H. Leemans

Maar Daneel bewaarde het zwijgen. Er was geen woord meer uit te trekken. 't Volk was inmiddels komen toegelopen. Met blijdschap vernam men de gevangenneming van vier leden der bende. De rovers werden naar Staden vervoerd. De andere dag werden ze bij Busschaert en Verleye in de gevangenis van Brugge opgesloten.

Daags na deze aanhouding liepen Bakelandt en Simpelaere op de weg van Torhout naar Roeselare. Ze hadden de gevangenneming van Daneel en zijn makkers vernomen. De kapitein was somber gestemd. Sander Daneel in de gevangenis. Waar was de tijd, dat hij met hem overal rondliep, dat hij Sander onder zijn vertrouwdste handlangers telde.

— Ziet ge wel, dat ze niet zonder mij kunnen, sprak hij tot zijn gezelschap. Nog vier voor 't schavot! Bah, 't is hun verdiend loon! Waarom lieten ze zo laf Busschaert aan zijn lot over. En ge gaat er van horen, de een na de ander vliegt het kot in!

— Tot ook onze beurt zal komen, voegde Simpelaere erbij.

— Dat nooit! zei Bakelandt ruw. Mij vangen ze niet levend! Ik doe voort zoals vroeger, en willen ze me aanvallen, dan zal er bloed vloeien, zowaar ik de grootste rover van Vlaanderen ben. En om u te bewijzen dat ik niet bevreesd ben, zal ik die man en vrouw welke ginds gaan, aanranden.

— Onvoorzichtige, hier op de grote weg en bijna tegen de stad.

Inderdaad, ze waren slechts op een kwartier afstand van Roeselare.

— Dat ik van u ware ik zou het niet doen, vermaande Simpelaere. Roekeloosheid baat tot niets.

— Wie niet waagt die heeft niet. Ik heb geld nodig en ik wil laten zien dat ik nog altijd de gevreesde en stoutmoedige man ben.

— Wat zal het baten.

— Simpelaere, zei de kapitein nu spottend, ik begrijp u sinds enige tijd niet. Ge zijt vreesachtig geworden als een knaap, ge ziet zwart van armoede en toch wilt ge niet dat uw kapitein u wat helpt.

— Ik heb liever een droge boterham dan gepakt te worden. Na de gevangenneming van onze makkers ware het beter dat wij voor enige tijd verdwenen. Sander zal ons verraden.

— Hij weet immers toch niet waar we zitten?

— Ik zou het toch liever zien dat gij geen waaghalzerij uitstaakt. Houd u nu rustig.

Dit verzet hitste de kapitein nog aan.

— 'k En doe! riep hij. 'k Ga mijn goesting doen. Er kome van wat er wil. Maar ook Simpelaere was koppig en hij hield aan om zijn overste te overreden.

— Tut! Tut! Tut, zei deze. Ik ga. Straks is het koppel nu nog ontsnapt. Ik heb al te lang getreuzeld. Nu doe ik mijn zin.

Simpelaere bleef alleen.

Hij was ontevreden over zijn kapitein. De man was onhandelbaar geworden. Altijd nukkig, altijd kwaad, altijd eigenwillig! Wat dacht hij wel niet? Zulk een hondenleven leiden?

Bakelandt verhaastte zijne stappen. Weldra haalde hij het tweetal in. Hij veinsde zich dronken en sprak met dubbele tong:

- Ge loopt nogal rap Ik heb alle moeite om u in te halen en ik heb gaarne gezelschap, bijzonder als ik wat diep in de bierkan gekeken heb.
- Ge doet ons verschieten, zei de man. Van waar komt ge zo plotseling?
- Uit dat wegelingske. En van waar komt gij?
- Van Lichtervelde. We moeten naar de stad.
- Ge zijt er tegen. Dat is uw wijf zeker?
- Neen, mijn zuster antwoordde de man, die maar met de vermeende dronkaard babbelde, om hem tevreden te stellen.
- Ge hebt daar een dikke wandelstok, hernam Bakelandt.
- Dien neem ik altijd mee op de weg. Men kan er zo goed op steunen en weet nooit waar hij nog voor dienen kan.

Eensklaps greep de kapitein de stok.

— Ik heb hem meer nodig dan gij! riep hij, alle dronkenschap vergetende. Meteen gaf hij de man zulk een hevige stoot, dat hij in de gracht bezijden de weg rolde.

De zuster, dit ziende, zette het op een lopen. Maar de ellendeling snelde haar achterna, wierp haar op de grond en riep dreigend:

— Stil, zulle, of ik wring u de nek om!

Ruw ontrukte hij haar de oorringen, daarbij de oren scheurend, zodat de arme vrouw een luide smartkreet slaakte.

— En geef me nu rap uw portemonnaie, want anders sla ik u dood.

— Hij zit in mijn zak.

— Rap!

Het meer dan half-dode vrouwtje scharrelde haastig in haar zak en haalde de portemonnaie voor de dag.

— Hier! snokte de woestaard, en hij rukte hem uit haar handen.

— Zwijgen, zulle, of ge zijt dood!

Nu richtte de bandiet zich naar de gracht.

De boer lag daar te kermen.

Hij gaf hem met de stok nog een ferme slag op het hoofd, zodat de man kwalijk viel.

Bakelandt bukte zich over hem en betastte zijn zakken.

— Ha! zei hij. Hier is de ponk. Gelukkig!

Hij haalde een lijnwaden beurs te voorschijn die een klank gaf die de kapitein aangenaam verraste.

— Nu kunnen we weer witte brood eten! En 'n borrel genever drinken.

Hij verborg de beurs bij de portemonnaie en mompelde:

— Simpelaere moet dat niet weten. De sukkelaar zal blijde zijn als wij de gouden oorringen delen. In ieder geval ik heb nu getoond dat ik durf en mijn ontzag zal er door winnen... Het was hoogtijd dat ik door een slag mijn gezag wat vestigde.

Daarna nam hij haastig de vlucht en kwam terug bij Simpelaere.

— Hier heb ik buit, zei hij, de juwelen tonende. Daar kunnen we weer wat geld van maken. Kom, we gaan naar de Kolenbrandershoek. Eer ik dood ben zullen de mensen nog sidderen en beven voor mij.

— Het is tijd dat ge terug zijt! zei Simpelaere. Ginder komt al volk aan.

— Och, we kunnen wel op ons gemak heengaan.

De kapitein toonde zich niet overhaastig. Hij was in zijn waar element even als een tijger die zich aan bloed heeft verzadigd.

— Is dit geen sterk stukje, Simpelaere? vroeg hij.

— Ja! Ik moet het bekennen. Ge zijt een stoute durver.

— Dat ze mij dat maar eens nadoen.

— Jammer dat de opbrengst de moeite niet geloond heeft.

— Och, met vrees in te jagen bereiken we ook ons doel. We moeten terug doen zien dat wij onze arbeid hervat hebben.

De schelmen sloegen een zijweg in, om zich naar de aangeduide plaats te begeven.

De Kolenbrandershoek was een gehucht nabij Ledegem, bestaande uit ellendige hutten, voor 't merendeel door kwaad gespuis bewoond.

Daneel en de andere gevangenen, Roose en Maria-Godelieve Daneel, de nicht van Sander, vertoefden in de kerker met Busschaert en Verleye. Maar de hoofdman, de grootste plichtige, zwierf nog rond, belust op roof en moord.

Hij was nog wreder, nu zijn gemoed met sombere wanhoop gevuld was om al die tegenslag.

Busschaert was reeds menigmaal onderhoord geworden in de gevangenis en hij wachtte zijn uur af dat de gerechtigheid zou voltrokken worden.

AANHOUDINGEN TE HOOGLEDE

De tongen geraakten los in de Vlaamse dorpen. De een wist dit, de ander wist dat. Men wees sommige personen met de vinger aan en fluisterde, dat ze voorzeker handlangers van Bakelandt waren.

't Mag vreemd schijnen, dat vele verdachte personen, twee, drie jaar ongestoord rondliepen. Maar zo groot waren de schrik en de vrees voor de rovers, dat niemand waagde enig vermoeden te kennen te geven, al wist men nog zoveel bijzonderheden aangaande landlopers.

Men vreesde de straf der rovers. En de wraakneming op de schout van Rozebeke, de ongehoorde stoutmoedigheid der bandieten, werkten hiertoe krachtig mee. Maar nu hoorde men van aanhoudingen, en scheen de kracht der bende gebroken. Nu durfde men weer spreken.

Men vertelde nu ook van een misdaad bij boer Spilliaert, die te Pittem, een groot gedoe had.

Boer Spilliaert was niet altijd een grote boer geweest. Voor de inval der Fransen was hij slechts een klein boerke, dat zeer moeilijke dagen had gekend en zich doorgaans met roggebrood en een kom botermelk had moeten tevreden stellen.

Maar toen de Fransen hier de baas waren en moeilijke dagen voor onze bevolking aanbraken en alles vreselijk duur werd, zodat men bijna geen wittebrood meer zag en men in de deeg alle kortigheden, zemelen en zand bakte, had Spilliaert ineens een grote welstand in zijn leven gekend. Hij was gaan woekeren in koren en ander graan.

THE FIRST BOOK OF THE
HISTORY OF THE
HAKELANDT

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel II

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK
1955